

Εξώφυλλο

ISSN: 2944-9391

Η ΨΗΦΙΑΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ ▪ ΚΥΡΙΑΚΗ 11 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2024 ▪ ΤΕΥΧΟΣ #287

ΑΚΙΝΗΤΑ ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ:

**ΜΙΑ «ΕΚΡΗΚΤΙΚΗ»
ΚΑΙ ΑΚΡΙΒΗ ΑΓΟΡΑ**

Η ΒΔΟΜΑΔΑ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΕ, ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Οι πιο διαβασμένες ειδήσεις στον Τύπο Ιωαννίνων,
τη βδομάδα που πέρασε

1 Φιλιπιάδα-Γέφυρα Καλογήρου: Το πρώτο «κομμάτι»

ΗΤΑΝ ΤΟΝ ΑΥΓΟΥΣΤΟ, δύο μήνες πριν από τις εκλογές, όταν η Περιφέρεια Ηπείρου παρουσίασε τον σχεδιασμό της για τον οδικό άξονα Ιόνια οδός-Πρέβεζα. Τον οδικό αυτό άξονα που το υπουργείο Υποδομών, αφού μελέτησε επί μια 12ετία, αποφάσισε να μεταφέρει την ευθύνη στην Περιφέρεια Ηπείρου..

<https://typos-i.gr/article/filippiada-gefyra-kaloghroy-prwto-kommati>

2 Όταν υπήρχε το «Ξενία» Ιωαννίνων

ΣΤΑ ΤΕΛΗ της δεκαετίας του '50, ξεκίνησε ένα κρατικό πρόγραμμα που στόχευσε στην ανάδειξη της ομορφιάς της Ελλάδας υπό την εποπτεία του ΕΟΤ. Μέρος του κρατικού αυτού προγράμματος ήταν τα ξενοδοχεία «Ξενία».

<https://typos-i.gr/article/otan-yphrxo-3enia-iwanninwn>

3 Κόμβος στο Πανηπειρωτικό: με 545.000 ευρώ

ΜΕ ΕΚΠΤΩΣΗ μόλις 2%, η εταιρία «Πανηπειρωτική» είναι αυτή που θα αναλάβει το έργο της κατασκευής του ισόπεδου κυκλικού κόμβου στη συμβολή της εθνικής οδού Ιωαννίνων-Αντιρρίου και της περιφερειακής οδού Ιωαννίνων -στο ύψος του Πανηπειρωτικού Σταδίου και του πρώην ΤΕΙ δηλαδή.

<https://typos-i.gr/article/kombos-sto-panhpeirwtiko-me-545000-eyrw>

4 Οι εκδηλώσεις του σαββατοκύριακου (3-4 Φεβρουαρίου)

<https://typos-i.gr/article/giannena-oi-ekdhlwseis-toy-sabbatokyriakoy-3-4-febroyariou>

Ο Τύπος χρειάζεται τη στήριξή σας

Ο Τύπος Ιωαννίνων typos-i.gr, είναι ένα ανεξάρτητο, συνεταιριστικό μέσο ενημέρωσης στα Γιάννενα, με τρεις εργαζόμενους πλήρους απασχόλησης.

Τίποτα από τα παραπάνω δεν είναι δεδομένο στα ΜΜΕ.

Είναι επίσης ένα μέσο ενημέρωσης που θέλει και επιδιώκει να βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στους αναγνώστες και τις αναγνώστριές του. Γιατί το αναγνωστικό κοινό είναι πάντα αυτό που τελικά έχει τον τελευταίο λόγο. Και έτσι πρέπει. Αυτό που θέλουμε, είναι προοπτικά να βασιζόμαστε αποκλειστικά στις συνδρομές των αναγνωστών και αναγνωστριών μας.

Η επιβίωση της δημοσιογραφίας, πόσο μάλλον σε τοπικό επίπεδο, δεν είναι εύκολη υπόθεση.

Με την προϋπόθεση της αλληλεπίδρασης και της συνειδητοποίησης του πραγματικού ρόλου ενός μέσου ενημέρωσης, ο «Τύπος Ιωαννίνων» ζητάει τη στήριξή σας.

Τη στήριξη του καθενός και της καθεμίας από εσάς που μας διαβάζει τόσα χρόνια και που μας εμπιστεύεται.

Κάνοντας μια συνδρομή μέσω του **Patreon**, με 5 ευρώ το μήνα, στηρίζετε την ύπαρξη του typos-i.gr και όλων των πραγμάτων που δημιουργούμε.

Από τις καθημερινές ειδήσεις και την ενημέρωση, μέχρι τις εκδόσεις, τα ντοκιμαντέρ κ.ο.κ.

Για να κάνετε τη συνδρομή, πατήστε το κόκκινο «κουμπί» στο τέλος του άρθρου ή απλά, τον εξής σύνδεσμο: https://www.patreon.com/TyposI?fan_landing=true

Μέσω του Patreon, μιας πλατφόρμας στήριξης δημιουργών περιεχομένου, θα μπορείτε να βλέπετε είτε αποκλειστικό περιεχόμενο, άρθρα που ανεβαίνουν μόνο εκεί δηλαδή και όχι δημόσια, είτε να έχετε πρόσβαση νωρίτερα σε podcasts, ψηφιακά έντυπα, είτε να συμμετέχετε σε κληρώσεις για θεάματα που γίνονται στα Γιάννενα.

Επίσης, μπορείτε εκεί να δείτε όλο το **ντοκιμαντέρ By the Lake**, για τη μουσική σκηνή των Ιωαννίνων μεταξύ 1975-1995, αλλά και να κατεβάσετε **δύο ψηφιακές εκδόσεις** του Τύπου Ιωαννίνων.

Επιπλέον, κάθε συνδρομητής-τρια θα λάβει έναν κωδικό έκπτωσης για τον επόμενο τόμο «**25+1 ρετρό ιστορίες**» που θα κυκλοφορήσει το 2024.

Ουσιαστικά, μέσω του Patreon, κάνετε μια πάγια εντολή για κάθε μήνα μέσω της τραπεζικής σας κάρτας. Δεν πρόκειται να σας ζητηθούν τραπεζικοί κωδικοί ή ο,τιδήποτε προσωπικό. Το Patreon είναι μια αναγνωρισμένη και ασφαλής πλατφόρμα στήριξης δημιουργών.

Αν έχετε πρόβλημα στην εγγραφή, μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μας με mail ή στο messenger της σελίδας του Τύπου στο facebook, για πληροφορίες.

 BECOME A PATRON

ΣΙΝΕΜΑ

12 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

«Ανάμεσα
στους τοίχους»

ΤΗ ΒΡΑΒΕΥΜΕΝΗ ταινία του Λοράν Καντέ «Ανάμεσα στους τοίχους» (2008) προβάλλει το καλλιτεχνικό σωματείο Ιωαννίνων «Εξαύδα» στις 12 Φεβρουαρίου, στις 20:15, στον χώρο του [οδός Κουντουριώτη 31], με οικονομική ενίσχυση 2 ευρώ. Υπόθεση: Σε μια υποβαθμισμένη συνοικία του Παρισιού, ένας νεαρός καθηγητής και οι μαθητές μιας τάξης του λυκείου δίνουν τις «μάχες» τους.

LIVE

16 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

«Απο-ποίηση»

ΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ εκδήλωση «Απο-ποίηση. Τραγούδια για δύσκολους καιρούς» διοργανώνει η Εταιρεία Ηπειρωτικών Μελετών την Παρασκευή 16 Φεβρουαρίου, στις 20:00, στην αίθουσα «Κ. Κατσάρη» του μεγάρου της [στην οδό Παρασκευοπούλου]. Στο τραγούδι η Άννη Ονουφρίου, στο κοντραμπάσο ο Πάννης Κολοβός και στο πιάνο η Δέσποινα Πραφτσιώτη. Μουσική σύνθεση, κιθάρα, τραγούδι ο Πάρις Παρασχόπουλος. Τα έργα είναι βασισμένα στη μελοποίηση ελλήνων ποιητών. Η είσοδος είναι ελεύθερη για το κοινό.

17 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

Γιώργος και
Νίκος Στρατάκης
στον Πολυχώρο

ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ 17 Φεβρουαρίου, οι Γιώργος και Νίκος Στρατάκης παίζουν στον Πολυχώρο Αγορά [15 ευρώ είσοδος-έναρξη 22.00]

ΕΚΘΕΣΕΙΣ

ΠΑΛΙΤΣΙΚΗ

«Eternal Childhood»

Η ΓΚΑΛΕΡΙ «Τεχνοχώρος» [Ζυγομάλλη 16] συστήνει ξανά τον Στάθη Αλεξόπουλο και τη νέα του έκθεση γλυπτικής «Eternal Childhood» που θα διαρκέσει από τις 13 ως τις 29 Φεβρουαρίου [ώρες Λειτουργίας: Δευτέρα - Τετάρτη - Σάββατο 9.00 π.μ. - 2.30 μ.μ., Τρίτη - Πέμπτη - Παρασκευή 9.00 π.μ. - 2.30 μ.μ. και 5.30 μ.μ. - 9.00 μ.μ.]. Τα εγκαίνια θα γίνουν την Τρίτη 13 Φεβρουαρίου στις 20:00.

«Η τεχνολογία στον φακό»

ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΗ φωτογραφίας του Ιωάννη Δημητριάδη «Η τεχνολογία στον φακό» φιλοξενεί το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Ιωαννιτών έως 17 Φεβρουαρίου, στον πολιτιστικό πολυχώρο «Δημήτρης Χατζής», στα παλαιά σφαγεία. Ο Ιωάννης Δημητριάδης είναι διπλωματούχος ηλεκτρολόγος μηχανικός του ΑΠΘ. Συνέχισε μεταπτυχιακές σπουδές στον φωτισμό στο Τεχνικό Πανεπιστήμιο (TU) του Δυτικού Βερολίνου. Εργάζεται ως επιθεωρητής ασφάλειας και ποιότητας σε πολλούς τομείς τεχνικών προϊόντων, εγκαταστάσεων και υπηρεσιών. Εκθέτει σε φωτογραφίες τις εμπειρίες και τις εικόνες ενός επαγγελματικού ταξιδιού. Ώρες λειτουργίας: 17:00 - 21:00 [και το σαββατοκύριακο].

«Μια άλλη ματιά» στο ΡΡC

ΕΚΘΕΣΗ φοιτητών με τίτλο «Μια άλλη ματιά» του Εργαστηρίου Φωτογραφίας του Τμήματος Εικαστικών Τεχνών και Επιστημών της Τέχνης (ΤΕΤΕΤ) διοργανώνει η Σχολή Καλών Τεχνών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων έως 3 Μαρτίου, στο Photometria Photography Center [ΚΑ' Φεβρουαρίου 184]. Ώρες λειτουργίας: Πέμπτη έως και Κυριακή 17.00-21.00.

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Τα Γιάννενα του Μεσοπολέμου

ΜΙΑ ΕΚΘΕΣΗ φωτογραφίας του Πέτρου Ζωνίδα (1904-1991) φιλοξενεί το Ίδρυμα Ιωσήφ και Εσθήρ Γκανή από 8 Ιανουαρίου έως 15 Μαρτίου, στον χώρο του [στην οδό Σούτσου 26], στα Ιωάννινα. Στις φωτογραφίες αποτυπώνονται τα Γιάννενα του Μεσοπολέμου. Ώρες λειτουργίας: Δευτέρα έως Παρασκευή 09:00 έως 14:00 και Τετάρτη 18:00-21:00.

ΘΕΑΤΡΟ

14 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

«Παπάγια Μάντολες»

Η ΠΑΡΑΣΤΑΣΗ «Παπάγια Μάντολες» του Αντώνη Κρύσιλα με τον Χρήστο Χρήστου ανεβαίνει την Τετάρτη 14 Φεβρουαρίου, στις 21:00, στην αίθουσα «Αρχ. Σπυριδωνος» της πρώην Ζωσιμαίας Παιδαγωγικής Ακαδημίας. Η παράσταση αυτή είχε ανέβει πέρσι τον Μάρτιο στο Route 66. Επανέρχεται ανανεωμένη. Η μαύρη κωμωδία του Κρύσιλα αφηγείται την πορεία ενός καταξιωμένου σεφ από την απόλυτη δόξα ως το κελί της φυλακής. Σκηνοθεσία: Πέτρα Μαυρίδη, Αλέξανδρος Μούστας. Τηλ. κρατίσεων: 6978047081.

16-17 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

«Βρωμιά»

Η ΘΕΑΤΡΙΚΗ παράσταση «Βρωμιά» του Ρόμπερτ Σνάνιντερ, ένα αντιρατσιστικό έργο για τον φόβο και τη μοναξιά, έρχεται στα Γιάννενα. Η παράσταση, σε σκηνοθεσία Κατερίνας Πολυχρονοπούλου, θα ανέβει στο Καμπέριο Θέατρο, στις 16 και 17 Φεβρουαρίου, στις 21:00, και στις 18 Φεβρουαρίου, στις 20:00. Στον ρόλο του Σαντ, ο Κωνσταντίνος Φάμης. Εισιτήριο: 12 ευρώ, 8 ευρώ το μειωμένο. Διάρκεια παράστασης: 70'. Προώθηση εισιτηρίων: more.com, βιβλιοπωλείο «Χαρτέξ». Πληροφορίες-κρατήσεις: Τηλ.: 6946649550.

ΣΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ

Ακόμα πιο ακριβά τα ενοίκια και οι πωλήσεις ακινήτων

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Η ακρίβεια στο βασικό αγαθό της στέγασης έχει μετατρέψει την κατοικία σχεδόν σε είδος πολυτελείας, στην Ελλάδα.

Πώς αλλιώς μπορεί να χαρακτηριστεί μια δαπάνη που φτάνει και ξεπερνάει το μισό του βασικού μισθού που ισχύει σε μια χώρα;

Τα Γιάννενα είναι μια ακόμα πιο ιδιαίτερη περίπτωση, με διαμορφωμένη μια όχι απλά ακριβή αγορά, αλλά και μια οικονομική δραστηριότητα στην οποία βασίζεται σημαντικά η τοπική οικονομία.

Είναι χαρακτηριστικό το στοιχείο ότι η διαχείριση ακίνητης περιουσίας είναι η τρίτη δραστηριότητα που διαμορφώνει την Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία στην Περιφέρεια Ηπείρου.

Με 480 εκατομμύρια ευρώ το 2021, ο συγκεκριμένος τομέας αποτέλεσε το 14% της συνολικής ΑΠΑ, στην Περιφέρεια. Σημειώνεται ότι ο συγκεκριμένος τομέας είναι αρκετά ψηλά στην Ελλάδα, η Ήπειρος όμως είναι από τις περιφέρειες στις οποίες αναλογικά, παίζει σημαντικότερο ρόλο.

Τον Οκτώβριο του 2023, στην Ήπειρο εκδόθηκαν 75 οικοδομικές άδειες, που αντιστοιχούν σε 10.155 τ.μ. και 40.117 κ.μ. (στοιχεία ΕΛΣΤΑΤ, Ιανουάριος 2024). Σημειώνεται πως, παρότι οι άδειες αυξήθηκαν σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2022, τα τετραγωνικά και ο όγκος μειώθηκαν σημαντικά.

Όχι όμως και τα ενοίκια ή οι τιμές πώλησης.

Σύμφωνα με τα στοιχεία της πλατφόρμας spitogatos.gr (που προέρχονται από τις αγγελίες οι οποίες φιλοξενούνται εκεί), οι μέσες τιμές πώλησης στα Γιάννενα αυξήθηκαν κατά 12,70% μέσα σε ένα χρόνο. Το Δ' τετράμηνο του 2023 έφτασαν τα 1.452 ευρώ το τετραγωνικό.

Τα δε ενοίκια πήραν αύξηση 5,80% κατά την ίδια περίοδο, με μέση τιμή 7,69 ευρώ το τετραγωνικό. Κοινώς, ένα σπίτι 50 τ.μ. νοικιάζεται, κατά μέσο όρο, 385 ευρώ.

Την ίδια ώρα, ο κατώτατος μισθός είναι 672 ευρώ, ήτοι το 57,29% του...

Η αγορά είναι αρκετά ευάλωτη ωστόσο, καθώς εξαρτάται, μέχρι σήμερα, από την

Πίνακας 1. Συνολική Οικοδομική Δραστηριότητα, κατά Περιφέρεια, για τον μήνα Οκτώβριο των ετών 2022 και 2023

Περιφέρεια	Αριθμός αδειών			Επιφάνεια (σε m ²)			Όγκος (σε m ³)		
	Οκτώβριος		Μεταβολή (%)	Οκτώβριος		Μεταβολή (%)	Οκτώβριος		Μεταβολή (%)
	2022	2023		2022	2023		2022	2023	
Ήπειρος	70	75	7,1	24.597	10.155	-58,7	111.410	40.117	-64,0

εισροή φοιτητών. Η συνεχής μείωση του φοιτητικού πληθυσμού ωστόσο, δείχνει τα πρώτα της αποτελέσματα τώρα: οι πρωτοετείς έρχονται όλο και λιγότεροι, το πιο δυναμικό κομμάτι της ενοικίασης ακινήτων αποδυναμώνεται και η επίπτωση «περνάει» και σε άλλους τομείς, όπως για παράδειγμα η ενέργεια. Η κρίση που παρατηρείται στην τοπική αγορά, ειδικά σε νέα συμβόλαια, αλλά και σε κατανώληση, είναι πολύ έντονη, σε σύγκριση με άλλες πόλεις της χώρας.

Όλα αυτά συμβαίνουν ενώ ο ΕΝΦΙΑ, που ήταν ένας παράγοντας ο οποίος αύξησε τις τιμές, έχει μειωθεί, παραμένει όμως ένας επιπλέον φόρος στους πολλούς, τους οποίους το ελληνικό κράτος αρνείται πεισματικά να καταργήσει, παρότι η κρίση υποτίθεται έχει περάσει.

Στην πραγματικότητα, είναι παρούσα και πιέζει τα μεσαία και κατώτερα οικονομικά στρώματα, ενώ η κυβέρνηση περισσότερο ενδιαφέρεται για την εξάπλωση της

golden visa (που στην Αθήνα είναι μια από τις αιτίες της στεγαστικής κρίσης), παρά για την εκλογίκευση της αγοράς. Ο πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης ισχυρίστηκε στη Βουλή ότι «είναι λάθος ο γενικός αφορισμός ότι δεν μας ενδιαφέρει καθόλου το ζήτημα της στεγαστικής ακρίβειας».

Βέβαια, αναιρέσε τον ισχυρισμό του ανακοινώνοντας αύξηση του ορίου της golden visa σε μεγάλα αστικά κέντρα και νησιά, ενώ για την αύξηση των ενοικίων, ήταν απλά... διαπιστωτικός: «Και βέβαια το ύψος των μισθωμάτων έχουν αυξηθεί κατά 40% σε σχέση με το 2018. Είναι η άλλη όψη του προβλήματος που αντιμετωπίζαμε πριν από μια δεκαετία, της πλήρους κατάρρευσης της αγοράς ακινήτων. Θέλω να θυμίσω ότι η αύξηση είναι σημαντική, ας θυμηθούμε όμως το σημείο αφετηρίας που ξεκινήσαμε ως αποτέλεσμα της δεκαετούς κρίσης».

Το ενδιαφέρον είναι ότι ο δείκτης τιμών

διαμερισμάτων (στοιχεία Τράπεζας της Ελλάδας) είχε φτάσει το υψηλότερο σημείο του, το 2008 (101,7) και το 2017 είχε πέσει στη χαμηλότερη τιμή του (59). Έκτοτε, ανεβαίνει συνεχώς και τώρα υπολείπεται περίπου 10% της υψηλότερης τιμής του.

Επίσης, στην Ελλάδα (πάλι στοιχεία της ΤτΕ) τα νοικοκυριά διαθέτουν το 34,2% του εισοδήματός τους για στέγαση, έναντι του 19,9% που είναι ο μέσος όρος στην ΕΕ. Η αγορά των ακινήτων στα Γιάννενα μπαίνει σε φάση μετάβασης. Με τους φοιτητές όλο και λιγότερους, κάθε χρονιά, θα αναγκαστεί να στραφεί περισσότερο στη βραχυχρόνια μίσθωση και τους επισκέπτες για τουρισμό και άλλους λόγους. Ήδη, κατά περίπτωση, φοιτητές έρχονται στην πόλη μόνο για την εξεταστική ή για την περίοδο εργαστηρίων και νοικιάζουν Airbnb για τη διαμονή τους.

Αυτή όμως είναι μια άλλη υπόθεση, εξαιρετικά ενδιαφέρουσα...

**Οι «25+1
ρετρό
ιστορίες»**

**ΚΑΙ
«Οι 'αποστάτες'
τα ρέντζελα
και οι δήμαρχοι»**

**Οι δύο
εκδόσεις
του Τύπου
Ιωαννίνων
και της
ΣΧΗΜΑ ΚΟΙΝΣΕΠ
στα βιβλιοπωλεία
των Ιωαννίνων**

Το χωριό που λεγόταν Κοντοβράκι

[ΤΗΣ **ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΑΓΓΕΛΗ**]

Το 1954 εγένετο... η Δαφνούλα. Μέχρι τότε το χωριό αυτό των Ιωαννίνων, στις πλαγιές του Δρίσκου και κοντά στον ποταμό Άραχθο, λεγόταν Κοντοβράκι (ή Κοντοβράκη).

«Ο συνοικισμός 'Κοντοβράκιον' της Κοινότητας Κοντοβρακίου μετονομάζεται σε Δαφνούλα...» επισημαίνει στο σχετικό ΦΕΚ.

Ο καθηγητής Γλωσσολογίας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων Κώστας Ευ. Οικονόμου αναφέρει ότι το τοπωνύμιο είναι κυριώνυμο, και προέρχεται από το επώνυμο Κοντοβράκης. Το οποίο επώνυμο σχηματίζεται από το ουσιαστικό «κοντοβράκι», δηλαδή την κοντή περισκελίδα των χωρικών.

Την εκδοχή του κυριώνυμου αποδέχεται και ο ιστοριοδίφης Στέφανος Μπέττης, λέγοντας ότι Κοντοβράκης λεγόταν ο ιδιοκτήτης του χωριού. Στα τέλη του 19ου αιώνα, ο λόγιος Ιωάννης Λαμπρίδης αναφέρει δε ότι το χωριό ήταν ιδιοκτησία της συζύγου του Δ. Αναγνωστόπουλου από το Δίλοφο Ζαγορίου.

Ο δάσκαλος Κώστας Σιόντης, σε βιβλίο του, καταγράφει το χωριό ως «Κοντοβράκι». Και επεξηγεί ότι το κοντοβράκι ήταν είδος σαλβάρας που φορούσαν οι παλαιότεροι άντρες του χωριού αλλά και γειτονικών χωριών. «Τα κοντοβράκια, δηλαδή τα κοντοσάλβαρα, κράτησαν χρόνια και

μέχρι τη δεκαετία του '40 περίπου...» αναφέρει. Όπως και 'να χει, Κοντοβράκι ή Κοντοβράκη, υπήρχε ένα ζήτημα. Ο Σιόντης γράφει ότι το όνομα ήταν «λιγουλάκι κακόχη λόγω υπονοήσεων και γι' αυτό ζητήθηκε η αλλαγή».

Ο Μπέττης παραθέτει πιο γλαφυρά στοιχεία. «Το όνομα του χωριού διατυπωμένο σε λαϊκωτάτη λέξη, χυδαία θα την έλεγαν κάποιои, εξένισε τους καθώς πρέπει ανθρώπους και μάλιστα τις γυναίκες, αφού υπονοεί παραπέρα και τα κρυπτόμενα υπό το ίδιο ένδυμα γνωστά όργανα του ανθρώπινου σώματος». Μάλιστα προσθέτει ότι μια διδασκάλισσα του χωριού στα έγγραφα της προς τον τότε επιθεωρητή εκπαίδευσης απέφυγε να αναφέρει «εν Κοντοβρακίω» και έγραφε «Εν Βραχεία Περισκελίδι».

Η Δαφνούλα πήρε το νέο όνομά της από τις δάφνες της περιοχής.

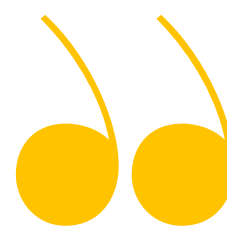
ΠΗΓΕΣ:

■ Στέφανος Μπέττης, Ονοματολογία των χωριών Νομού Ιωαννίνων, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων-ΤΕΔΚ Ιωαννίνων, 1996

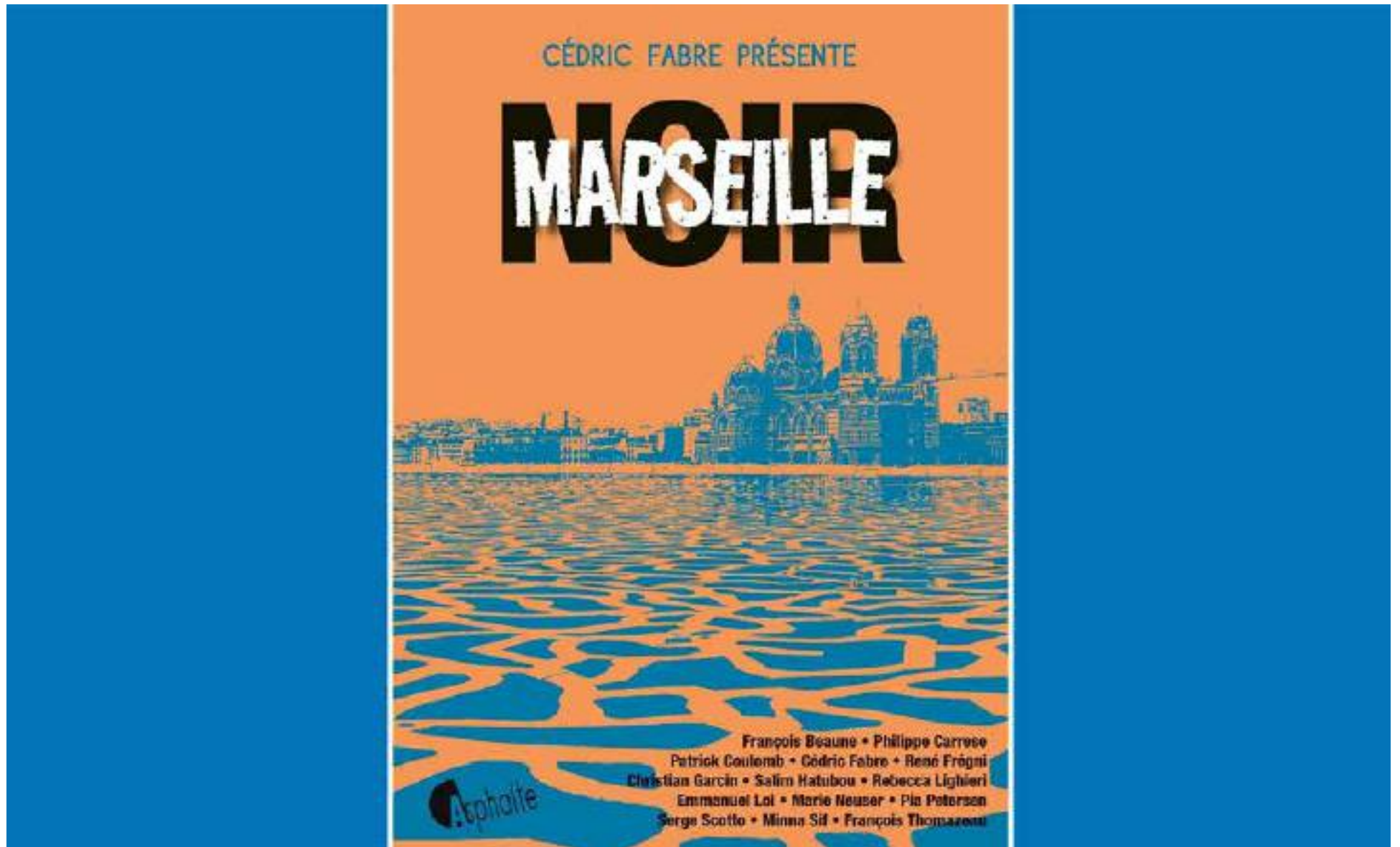
■ Κώστας Ευ. Οικονόμου, Τα οικωνύμια του Νομού Ιωαννίνων-Γλωσσολογική Εξέταση, Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Ιωαννίνων, Ιωάννινα, 2002

■ Κώστας Χρ. Σιόντης, Ο Δήμος Παμβώτιδας και τα Δημοτικά Διαμερίσματά του, ε' δκοση Δήμου Παμβώτιδας, Ιωάννινα, 2000

Ο δάσκαλος Κώστας Σιόντης, σε βιβλίο του, καταγράφει το χωριό ως «Κοντοβράκι». Και επεξηγεί ότι το κοντοβράκι ήταν είδος σαλβάρας που φορούσαν οι παλαιότεροι άντρες του χωριού αλλά και γειτονικών χωριών. «Τα κοντοβράκια, δηλαδή τα κοντοσάλβαρα, κράτησαν χρόνια και μέχρι τη δεκαετία του '40 περίπου...»

ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑ ΜΑΣ ΤΑΞΙΔΙΑ

Μασσαλία μέρος 2ο: Στη λογοτεχνία και στο σινεμά

Ένα ταξίδι δεν είναι απλώς μια μετάβαση. Είναι γνωριμία με τόπους και ανθρώπους, είναι ιδέες, είναι εμπειρίες, είναι εικόνες και εντυπώσεις, είναι έμπνευση. Κάθε ταξίδι συνδέεται με μια πλούσια θεματολογία: από την τουριστική βιομηχανία μέχρι τις συγκοινωνίες, από τη γεωγραφία μέχρι την ιστορία, από τη λογοτεχνία μέχρι την τέχνη και από την οικονομική και κοινωνική οργάνωση μέχρι την οικολογία.

Στο πλαίσιο συνεργασίας του με τον «Τύπο Ιωαννίνων», ο Γιάννης Παπαδημητρίου, δικηγόρος και ένας άνθρωπος με μεγάλη διαδρομή στην πο-

λιτική ζωή του τόπου και στα κινήματα, γράφει «για τα δικά μας ταξίδια», για περισσότερο ή λιγότερο γνωστούς προορισμούς, για τόπους που έχει επισκεφθεί ή σκοπεύει να επισκεφθεί. Και πάντα με την ιδιαίτερη αυτή ματιά του, που βάζει στο επίκεντρο τον ταξιδιώτη και όχι τον τουρίστα. Προορισμός αυτής της εβδομάδας, η Μασσαλία της Γαλλίας. Το 2ο μέρος...

Τυπος-ι

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΤΟ 1^ο ΜΕΡΟΣ: ΠΟΣΟ ΓΑΛΛΙΚΗ ΕΙΝΑΙ Η ΜΑΣΣΑΛΙΑ;

[Του **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ**]

Και αφού στο προηγούμενο κείμενο ασχοληθήκαμε με την ίδια τη Μασσαλία, σειρά έχει ο μύθος της, όπως αποτυπώθηκε αλλά και διαπλάστηκε στη λογοτεχνία και τον κινηματογράφο.

Η επισκόπηση αρχίζει φυσικά από τη «Μασσαλιώτιδα». Αν και το τραγούδι γράφτηκε το 1792 στο Στρασβούργο, ήταν οι Μασσαλιώτες εθελοντές, που το τραγουδούσαν στους δρόμους του Παρισιού και το έκαναν σύμβολο της γαλλικής επανάστασης. Ταυτίστηκε με το επαναστατικό φρόνημα, εγκρίθηκε και από την Κομμούνα του Παρισιού και καθιερώθηκε οριστικά ως εθνικός ύμνος της γαλλικής δημοκρατίας το 1876.

Ο ήδη μνημονευθείς «Κόμης Μοντεχρίστος» (Le Comte de Monte-Cristo), που ο Αλέξανδρος Δουμάς πατέρας δημοσίευσε το 1844, συνεχίζει να είναι δημοφιλής μέχρι σήμερα, καθώς περιστρέφεται γύρω από τις έννοιες της υποκρισίας, της ελπίδας, της εκδίκησης και της δικαιοσύνης.

Η πλοκή του είναι τοποθετημένη μεταξύ του 1815 και του 1838, κυρίως στη Μασσαλία, και αποτελεί αντιπροσωπευτικό δείγμα του ρομαντικού μυθιστορήματος με ιστορικά στοιχεία.

Βέρος Προβηγκιανός ο μυθιστοριογράφος, θεατρικός συγγραφέας και σκηνοθέτης Μαρσέλ Πανιόλ χρησιμοποίησε την τοπική διάλεκτο στα θεατρικά έργα του, ακόμα και στην τριλογία «Μαριούς», «Φανί» και «Σεζάρ», που έγραψε στο Παρίσι. Το 1934 επέστρεψε στη Μασσαλία για να ιδρύσει κινηματογραφικό στούντιο, όπου τα διασκεύασε και για το σινεμά.

Μπορεί, όπως προείπαμε, η μοίρα της Μασσαλίας να ήταν αυτή της πύλης εισόδου αλλά μία φορά στην ιστορία της συνέβη και το αντίθετο. Ήταν το 1940, όταν ο γερμανικός στρατός προήλυνε στο γαλλικό έδαφος και το λιμάνι πλημμύριζε από απελπισμένους ανθρώπους - Εβραίους, διανοούμενους και αριστερούς -, που πάσχισαν να εκδώσουν βίζες και εισιτήρια για τρίτες χώρες. Η Γερμανίδα Άννα Σέγκερς συγκέντρωνε στο πρόσωπό της και τις τρεις ιδιότητες, κατάφερε τελικά να διαφύγει στο Μεξικό και περιγράφει την ατμόσφαιρα αγωνίας στο μυθιστόρημα «Τράνζιτο», που εκδόθηκε το 1944.

Στον συντονισμό της διαφυγής, που περιγράφεται και στο «Φάκελος απόδρασης» της Ζουλί Ορανζέ, αποφασιστικός ήταν ο ρόλος του Αμερικανού δημοσιογράφου Βάριαν Φράϊ. Από όλους τους επώνυμους, που πέρασαν από κει, την πιο τραγική μοίρα είχε ο Βάλτερ Μπένγιαμιν στα γαλλο-ισπανικά σύνορα.

Ο πλούτος του λιμανιού βασίστηκε, όπως πάντα, στην εκμετάλλευση του προλε-

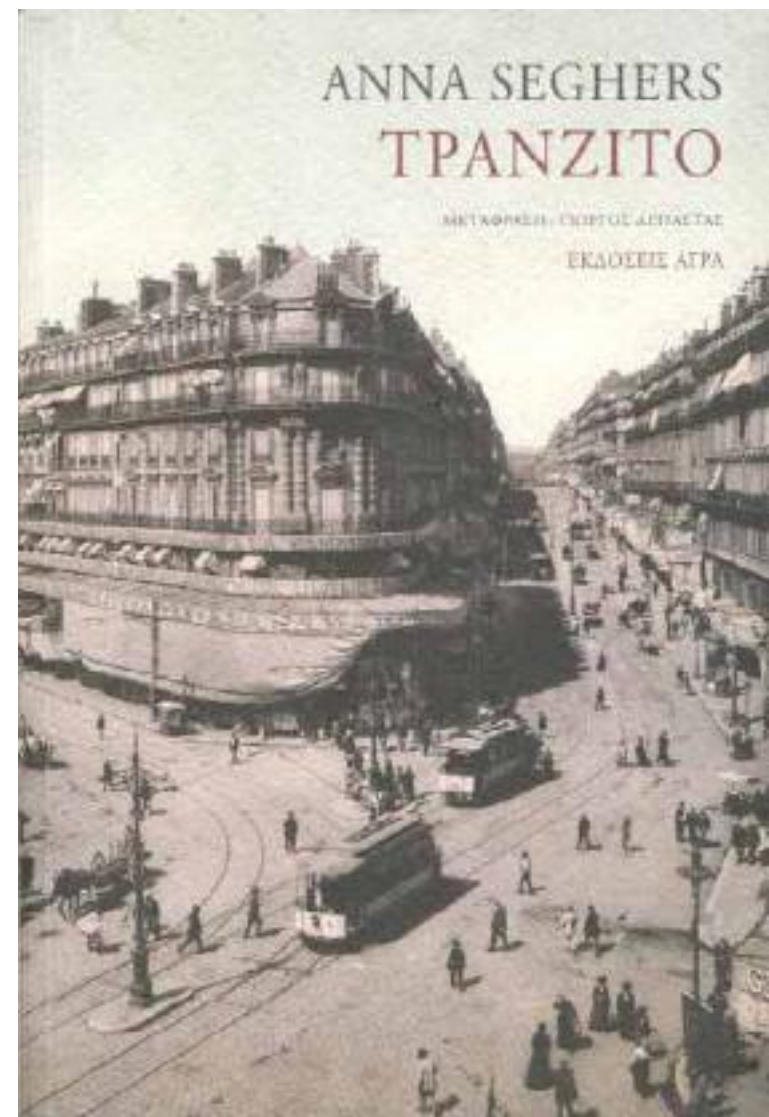

ταριάτου. Αναδεικνύεται στο έργο μιας μεγάλης μορφής του κινήματος της αφρικανικής χειραφέτησης, του Σενεγαλέζου συγγραφέα και σκηνοθέτη Σεμπέν Ουσμάν και κυρίως στο βιβλίο του «Ο μαύρος λιμενεργάτης» του 1956. Δούλεψε και ο ίδιος στις αποβάθρες και έζησε 10 χρόνια στη Μασσαλία ενώ αποκαλείται «πατέρας του αφρικανικού σινεμά».

Αυτή όμως, που συνέβαλε τα μέγιστα στο μύθο της πόλης, ήταν η αστυνομική λογοτεχνία, καθώς η Μασσαλία, μαζί με τη Βαρκελώνη και τη Σικελία, συγκαταλέγε-

ται στην τριάδα των μητροπόλεων του μεσογειακού αστυνομικού μυθιστορήματος. Που εξηγείται από την ιστορία της και τη διαχρονική άνθιση μαφιών, του Κορσικανού Καρμπόνε προπολεμικά, των αδελφών Γκερινί στη συνέχεια και του Ναπολιτάνου Ζαμπά τη δεκαετία του '70, τις συγκρούσεις μεταξύ τους αλλά και τη διασύνδεση με το τοπικό σύστημα εξουσίας. Προσφέρεται μάλιστα και ειδικός τουριστικός γύρος με θέμα τη Μασσαλία των γκάνγκστερ (βλ. <http://www.marseillegangstertour.com/>). «Πόλη κομμένη και ραμμένη για

Η Μασσαλία είναι παρούσα και στην ελληνική λογοτεχνία. Το πρώτο μυθιστόρημα του 28χρονου Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη «Η Μετανάστις», δημοσιευμένο το 1879 στην κωνσταντινουπολίτικη εφημερίδα «Νεολόγος», ξεκινάει να διαδραματίζεται στη διάρκεια της επιδημίας πανώλης του 1720, που αφάνισε τον μισό μαρσεγιέζικο πληθυσμό

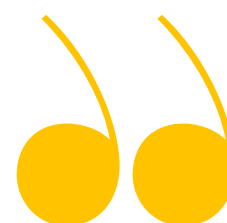

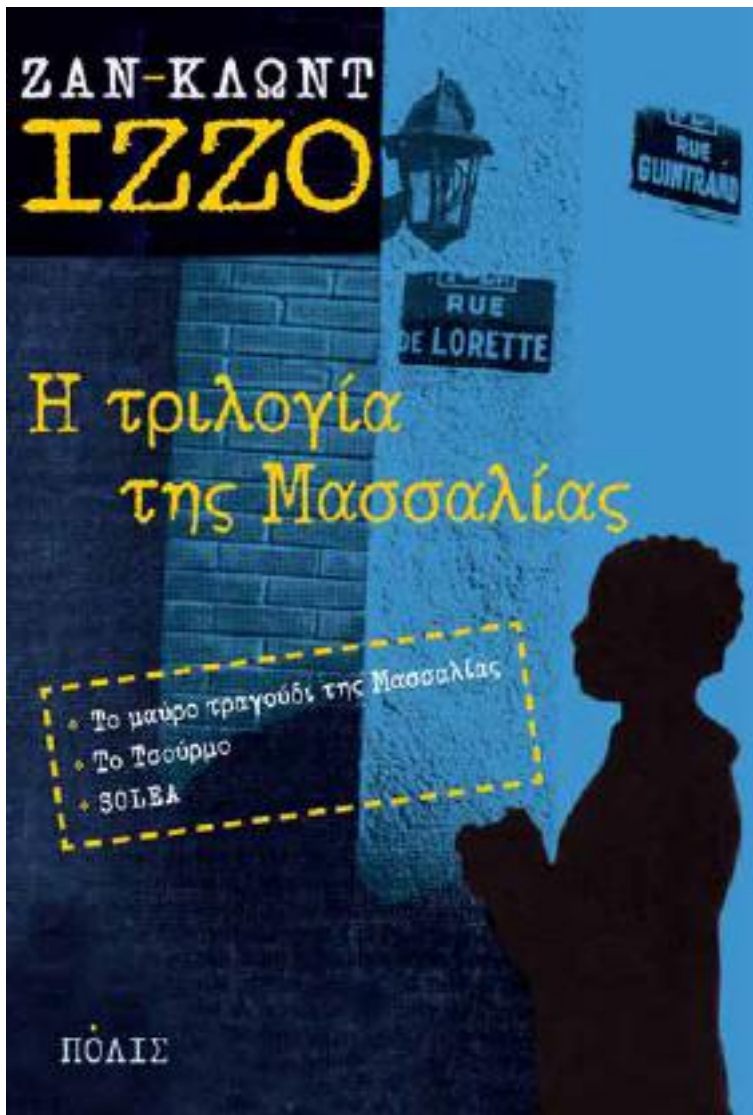
νουάρ», τη χαρακτηρίζει ο Σεντρίκ Φαμπρ στην εισαγωγή της σχετικής συλλογής διηγημάτων.

Διευκρινίζοντας τη σημασία των όρων, το poir (μαύρο) αναφέρεται κυρίως στη σκοτεινή ατμόσφαιρα ενώ το polar (αστυνομικό) στην αστυνομική πλοκή. Η δε εξέλιξη του τελευταίου, το νέο polar, χρησιμοποιεί τη φόρμα του αστυνομικού μυθιστορήματος για να ασκήσει πολιτική και κοινωνική κριτική από τα αριστερά. Πολύ συχνά, αλλά όχι πάντα, αυτά τα δύο συνυπάρχουν, όπως λ.χ. στα έργα του πρόωρα χαμένου Ζαν Κλοντ Ιζζό.

Αναμφίβολα μπορεί να χαρακτηριστεί ο μεγαλύτερος βάρδος της μεσογειακής πόλης. Με την τριλογία της Μασσαλίας («Το μαύρο τραγούδι της Μασσαλίας», «Το τσούρμο» και «Solea»), που κυκλοφόρησε από το 1995 μέχρι το 1998, ο Ιζζό έβαλε τον αστυνόμο Φάμπο Μοντάλ στο πάνθεον των μεγάλων λογοτεχνικών πρώων.

Στις περιπλανήσεις του η ακτή της Μασσαλίας αναδεικνύεται ως μια οριακή περιοχή ανάμεσα στη μιζέρια και το έγκλημα της πόλης και στα λυτρωτικά στοιχεία, τη θάλασσα, το φως της Μεσογείου, το φαγητό, τον έρωτα και τη μουσική. Καμιά έρευνα δεν ανατίθεται επίσημα σ' αυτόν, καθώς

ΔΕΙΤΕ:

■ <https://www.youtube.com/watch?v=EcxjXwZslqA&list=TLPQMTcwMTlwMjS1nTMgKJMIGQ&index=2> το βίντεο της μουσικής του Μπορσαλίνο.

ΔΙΑΒΑΣΤΕ

■ το άρθρο του Δημήτρη Κωστόπουλου «Το νουάρ της Μασσαλίας» και με λογοτεχνικά αποσπάσματα <https://booksjournal.gr/kritikes/logotexnia/4018-tonouar-tis-massalias>.

η αστυνομία είναι διαβρωμένη από το οργανωμένο έγκλημα και τον ρατσισμό, εποχή εξάλλου της ραγδαίας ανόδου του Εθνικού Μετώπου του Λεπέν. Τα κίνητρα του Μοντάλ είναι προσωπικά, ερευνά δηλαδή με δική του πρωτοβουλία φόνους φίλων, ερωτικών συντροφισσών ή μεταναστών. Στο τέλος συνειδητοποιεί ότι το κυνήγι της αρμονίας είναι χίμαιρα. Ας μνημονεύσουμε ακόμη ένα έργο του Ιζζό, τους «Βασιμάνηδες της Μασσαλίας», με ήρωα έναν Έλληνα ναυτικό, που η ανευθυνότητα της ναυτιλιακής εταιρίας αποκλείει σ' ένα καράβι χωρίς άδεια απόπλου και του δίνει την ευκαιρία να ζωντανέψει τις μνήμες του. Έκτοτε η Μασσαλία έγινε τόπος πλοκής δεκάδων αστυνομικών μυθιστορημάτων, τοποθετημένων σε κάθε ταραχώδη εποχή, και επινοήθηκε ο όρος *rolar aioli* (αστυνομικό με σκορδαλιά) για να περιγράψει το μασσαλιώτικο υπο-είδος της γαλλικής αστυνομικής φιλολογίας. Εκτός από την πολιτικοποίηση και την έμφαση στη δι-απλοκή του οργανωμένου εγκλήματος με τους επίσημους θεσμούς, το πολιτικό σύστημα, το δικαστικό σώμα και την αστυνομία, υπάρχει ακόμα ένα συχνά επαναλαμβανόμενο μοτίβο: Η Αλγερία και η βαρύτητα του αλγερινού τραύματος.

Όπως αναλύει η μεγάλη κυρία του νεοπο-λάρ Ντομινίκ Μανοτί «η Γαλλία δεν διαχειρίστηκε την αποαποικιοποίηση, την υπέ-στη. Το ανείπωτο της αποαποικιοποίησης μπλόκαρε τη γαλλική κοινωνία, την εμπό-δισε να εξελιχθεί». Χωρίς να εξαιρεί από την κριτική το ΚΚ Γαλλίας για την ιδεολο-γική του υποταγή στον γαλλικό εθνικισμό. Διαπίστωση καίρια και για τη χώρα μας. Θα επιχειρήσω μια αντιπροσωπευτική πα-ρουσίαση μεταφρασμένων στα ελληνικά τίτλων, τρώντας χρονολογική σειρά όχι του έτους έκδοσης αλλά της εξέλιξης της πλοκής:

■ Στο «Μασσαλία εμπιστευτικό» ο Φραν-σουά Τομαζό συνδυάζει πραγματικά και επινοημένα γεγονότα και πρόσωπα από την εποχή της ανόδου του Λαϊκού Μετώ-που το 1936 και αναπλάθει τις συγκρού-σεις συμφερόντων και τη μεσοπολεμική ανθρωπογεωγραφία του εγκλήματος.

■ Οι «Λόφοι του Αλγερίου» του Ζιλ Βενσάν εκτυλίσσονται σε διπλό χρόνο, στο 1960, όταν ένας Γάλλος στρατιώτης αυτοκτονεί επιστρέφοντας από την Αλγερία, και στο παρόν, που η έρευνα ενός ιδιωτικού ντε-ντέκτιβ φέρνει στο φως θαμμένα μυστικά του αποικιακού παρελθόντος και ξαναοί-γει τον κύκλο του αίματος.

■ Στην «Κόκκινη Μασσαλία» του Μορίς Αττιά η πλοκή εκτυλίσσεται τις μέρες της εξέγερσης του Μάν του '68. Όμως ο αστυ-νομικός Πάκο Μαρτίνεθ, όπως εξάλλου και ο συγγραφέας, έρχεται από το Αλγέρι, όπου διαδραματιζόταν και το πρώτο βιβλίο της σειράς.

- Η «Μασσαλία 73» της προαναφερθείσας Ντομινίκ Μανοτί αναφέρεται στο κύμα ρατσιστικών δολοφονιών Αλγερινών το 1973, που εξιχνιάζονται όχι μόνο χάρη στις προσπάθειες του - προσεκτικά - ομοφυλό-φιλου αστυνομικού κεντρικού ήρωα, ερχό-μενου σε σύγκρουση με την υπηρεσία του, αλλά και στον αγώνα των Αλγερινών και τη συμπαράσταση της Άκρας Αριστεράς.

■ Και τέλος στο «Ένας Τσετσένος σκύλος στη Μασσαλία» ο Μισέλ Μεζονέβ εισάγει ένα υπονομευτικό χιούμορ στην αφήγησή του, που κατά τα άλλα πραγματεύεται τη διεθνοποίηση της σύγκρουσης του καθε-στώτος Πούτιν με τους τσετσένους αυτο-νομιστές.

Από την εγκληματική παράδοση έχουν αντλήσει έμπνευση ουκ ολίγες κινημα-τογραφικές ταινίες, με πιο κλασική την τοποθετημένη στο μεσοπόλεμο «Μπορ-σαλίνο», στη μοναδική συνύπαρξη Αλαίν Ντελόν και Ζαν Πωλ Μπελμοντό.

Οι μεταπολεμικές εκδοχές του οργανωμέ-νου εγκλήματος έχουν καλυφθεί σε πολύ περισσότερες, με πιο χαρακτηριστικές το «Συμβόλαιο της Μασσαλίας» ή τον «Γαλ-λικό σύνδεσμο» (French Connection) με τον Τζην Χάκμαν. Φυσικά οι κινηματογρα-φικές μεταφορές των έργων του Πανιόλ από τη δεκαετία του '30 ή οι πολλαπλές αποδόσεις του Μοντεχρήστου έχουν τη θέση τους στο κινηματογραφικό χρονικό της πόλης, που αριθμεί καμιά ογδονταριά φιλμ από το 1929 μέχρι σήμερα.

Η Μασσαλία είναι παρούσα και στην ελλη-νική λογοτεχνία. Το πρώτο μυθιστόρημα του 28χρονου Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη «Η Μετανάστις», δημοσιευμένο το 1879 στην κωνσταντινουπολίτικη εφημερίδα «Νεολόγος», ξεκινάει να διαδραματίζεται στη διάρκεια της επιδημίας πανώλης του 1720, που αφάνισε τον μισό μαρσεγιέζικο πληθυσμό. 55 χρόνια αργότερα ο Νίκος Καββαδίας, στο «Γράμμα από τη Μαρσίλια» της ποιητικής συλλογής «Μαραμπού» περιγράφει: «Σας εσκεφτόμουν στο Μπουλ-βάρ ντε Νταμ σαν περπατούσα / ανάμεσα σε δύο τροτέζ που έκαναν σαν τρελές / ενώ μιλώντας δυνατά τριγύρω μας, περνούσαν / άνθρωποι απ' όλες, θα'λεγες, του κόσμου τις φυλές».

ΕΝΑ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

«Μίλα, Πηνελόπη!»

ΜΙΛΑ, ΠΗΝΕΛΟΠΗ!
 Λογοτεχνικές μεταμορφώσεις της μυθικής ηρωίδας στην Ελλάδα και τον δυτικό κόσμο από τον 19ο αιώνα ως τις μέρες μας»
 ΑΓΓΕΛΑ ΚΑΣΤΡΙΝΑΚΗ
 ΕΚΔΟΣΕΙΣ
 ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΕΣ
 ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΡΗΤΗΣ

Μπορούμε να φανταστούμε μια Πηνελόπη που ταξιδεύει σε γη, αέρα και θάλασσα αντί να δουλεύει ημέρα και νύχτα τον αργαλειό της κλεισμένη στον βασιλικό οίκο - και επιπροσθέτως είναι άραγε δυνατόν έστω και να εικάσουμε πως η Πηνελόπη μιλάει αντί να περιμένει τον Οδυσσέα από τα δικά του ατέλειωτα ταξίδια ή να αρνείται την επιστροφή του και τον φόνο των μνηστήρων; Η Πηνελόπη δεν είναι ιστορικό πρόσωπο αλλά αλληγορία και σύμβολο: σύμβολο των νεωτερικών ιδεών για την καταπίεση της γυναίκας και των ομόλογων παθών της. Κι ένα σύμβολο, πολλώ δεν μάλλον αν προέρχεται από τα φυλλοκάρδια της επικής ποίησης και τον Όμηρο, δεν μένει αναλλοίωτο στους αιώνες αφού τα σύμβολα, απηχώντας την πραγματικότητα της εποχής τους, όταν έχουν γίνει τόσο καθολικά και διαχρονικά όπως η Πηνελόπη, όταν δηλαδή έχουν υπερβεί την εποχή τους, είναι έτοιμα να προσαρμοστούν στις πολιτικοκοινωνικές συνθήκες και στον πολιτισμό των πιο διαφορετικών ιστορικών περιόδων. Αυτή την παρατεταμένη διαδρομή της Πηνελόπης μέσα στον χρόνο της νεωτερικότητας θέλει να καταγράψει και να αποκαλύψει η Αγγέλα Καστρινάκη με την εκτενή μελέτη της «Μίλα, Πηνελόπη! Λογοτεχνικές μεταμορφώσεις της μυθικής ηρωίδας στην Ελλάδα και τον δυτικό κόσμο από τον 19ο αιώνα ως τις μέρες μας», που κυκλοφορεί από τις Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης (ΠΕΚ). Και επειδή η εκκίνηση γίνεται ακριβώς από τον 19ο αιώνα, η Καστρινάκη έχει περίπου εξαρχής τη δυνατότητα να γράψει για μια Πηνελόπη που μιλάει (από ένα σημείο και μετά στεντο-

ρείως) για όσα έχει υποστεί και εξακολουθεί επιμόνως να υφίσταται. Σε ποιον ακριβώς, μιλάει, όμως, ή μάλλον ποιος καλεί την Πηνελόπη να μιλήσει, χρησιμοποιώντας μια τόσο ηχηρή προστακτική, όπως η προστακτική του τίτλου του βιβλίου της Καστρινάκη της οποίας τον τόνο ανεβάζει στα ύψη το συνοδό θαυμαστικό; Μα, η Πηνελόπη καλείται να μιλήσει ως γυναίκα μέσα από τη γλώσσα της λογοτεχνίας (πρωτίστως), του δοκιμίου, του θεάτρου, του κινηματογράφου και των τραγουδιών, όπως την υποδέχονται εδώ και τρεις αιώνες στη Βόρεια και τη Νότια Αμερική, στην Ευρώπη, στην Ελλάδα και στον κόσμο. Και η Καστρινάκη, αναλαμβάνοντας δίκην σύγχρονης αιοδού τον συντονισμό, τον κάνει με μια πρωτότυπη προσέγγιση, που βάζει εξ υπαρχής στην άκρη τη σοβαροφάνεια, την επιστημονική αργκό και τη βαριά θεωρία, για να συνομιλήσει με το χιούμορ, να υιοθετήσει ένα ύφος λεπτού πειράγματος και να προσφέρει μια ευφρόσυνη περιήγηση σε κείμενα, κινηματογραφικές εικόνες και θεατρικές σκηνές, δίχως εκ παραλλήλου να εγκαταλείψει ούτε στιγμή τη φιλολογία, την πολιτική και τα κοινωνιολογικά διδάγματα των πολιτισμικών σπουδών (που εξετάζουν το καλλιτεχνικό προϊόν ανεξαρτήτως της αισθητικής τιμής την οποία μπορεί να διεκδικεί) και δίχως ακόμα να νιώσει τον παραμικρό φόβο για λεπτομερείς αντίστοιχες βιβλιογραφικές παραπομπές και θεωρητικές αναγωγές. Η Καστρινάκη φροντίζει επίσης να παρακολουθήσει την Πηνελόπη εν σχέσει προς τα διαδοχικά στάδια ανάπτυξης του φεμινισμού, αποφεύγοντας ιδεολογικού και φονταμελιστικού τύπου παγίδες.

Η νεωτερική Πηνελόπη πρώτα εγκαταλείπει τον αργαλειό της, κοιτάζοντας με καχυποψία τον άντρα της και κατόπιν τον μέμφεται για τη σφαγή της μνηστροφονίας. Στη συνέχεια είναι έτοιμη να δοκιμάσει περίπου τα πάντα: να προκαλέσει την τύχη της ως υπάλληλος και εργαζόμενη, να επιφέρει αλληπάλληλους οργανισμούς με το πάχος και με τα μεσόκοπα χρόνια της, να πάρει τα όπλα για να πολεμήσει φαλλοκράτες και σεξιστές, να καταλήξει σεξουαλικά έκδοτη, πηγαίνοντας με όλους τους μνηστές, να ερωτευτεί ξένους, να επιστρέψει μετανιωμένη στην αγκαλιά και στο κρεβάτι του Οδυσσέα, να απειλήσει θεούς και δαίμονες της πολιτικής εξουσίας, να διαπλεύσει όλους τους ωκεανούς και να πετάξει σε όλους τους ουρανούς του πλανήτη, να εκλογικεύσει τη μοναξιά και να διατρανώσει την ελευθερία της, να φορέσει τις πιο αντιθετικές μάσκες και να υποδυθεί τους πλέον αναπάντεχους ρόλους. Αυτή είναι η Πηνελόπη της Αγγέλας Καστρινάκη, που κεντά (αφήνοντας εκ των πραγμάτων το κέντημα ατέλειωτο) μια μυθική και συνάμα διάπλατα ανοιχτή προς το μέλλον βιογραφία της.

ΑΠΕ-ΜΠΕ

ΕΝΑ ΑΛΜΠΟΥΜ ΤΗ ΒΔΟΜΑΔΑ

**Όταν η Κάρολ Κινγκ
ένιωθε τη γη
να κινείται**

[ΤΟΥ ΓΙΩΡΓΟΥ ΤΣΑΝΤΙΚΟΥ]

Στις 10 Φεβρουαρίου 1971, η Κάρολ Κινγκ που είχε γεννηθεί 29 χρόνια πριν ως Κάρολ Τζόαν Κλάιν), κυκλοφόρησε το δεύτερό της άλμπουμ.

Το Tapestry έμελλε να είναι ένα από τα τελειότερα άλμπουμ ενός είδους που η μουσική βιομηχανία μόλις γνώριζε: ένα, ας πούμε πρώιμο AOR, το οποίο ήταν μπολιασμένο με μπόλικη σόουλ και κάμποσο μπλουζ και δεν είχε σχέση με τη χαζοπόπ της εποχής, αλλά ούτε και με τα πολύ συγκεκριμένα είδη, από τα οποία και η ίδια προερχόταν.

Επίσης, ο δίσκος ξεκινούσε με ένα μουσικό δυναμίτη: το I Feel the Earth Move ήταν μια δική της σύνθεση, με την οποία υπενθύμιζε πόσο εμπνευσμένη μουσικός είναι. Το συγκεκριμένο (και πιο γνωστό) κομμάτι του δίσκου είναι και αυτό που πατάει περισσότερο στην «από 'δω μεριά» του ροκενρόλ, χάρη στην παραγωγή του Λου Άντλερ, από τα κουμπιά του οποίου είχαν περάσει (και) οι Mamas & the Papas, άρα γνώριζε πώς να απογειώσει ένα mid tempo κομμάτι. Επίσης, στο συγκεκριμένο τραγούδι παίζει ηλεκτρική κιθάρα ο Κουτς Κόρτσμαρ, ένας σέσιον παίκτης που είχε παίξει με όλο το κοινοβιακό ροκενρόλ της εποχής.

Και όμως, το καλύτερο κομμάτι του δίσκου δεν ήταν αυτό. Το it's too Late, σε στίχους της Τόνι Στερν, είναι ένα μουσικό θαύμα, το οποίο ενδεχομένως δεν θα υπήρχε, αν η Στερν δεν είχε χωρίσει τότε με τον Τζέιμς Τέιλορ. Που ο Τζέιμς Τέιλορ παίζει στον δίσκο, παρεμπιπτόντως.

Επίσης, ένα άλλο πάμφωτο σημείο του δίσκου είναι το Will you Love me Tomorrow, σε στίχους του Τζέρι Γκόφιν. Παρεμπιπτόντως, φωνητικά εκεί κάνει η Τζόνι Μίτσελ.

Ο δίσκος αποθεώθηκε σε πολλά επίπεδα, σάρωσε βραβεία (το 1972 πα) και καθιέρωσε την Κινγκ ως μια από τις κορυφαίες συνθέτριες του ροκενρόλ. Και ως μια εξαιρετικά αισθαντική φωνή, επίσης.

Σαρωτικός, έτοιμος να εκραγεί ανά πάσα στιγμή, αλλά και να τραντάξει τη μεγάλη οθόνη από τα γέλια, αποσύροντας στο δευτερόλεπτο το περίφημο βλοσυρό βλέμμα του, έχοντας αυτή τη μεγαλειώδη χάρη της απaráμιλλης εκφραστικότητας και την ανάδειξη της εσωτερικότητας ενός χαρακτήρα. Ο Άλμπερτ Φίνεϊ, θα μπορούσε να χαρακτηριστεί και το συνώνυμο του free cinema, όταν το αγγλικό σινεμά έσπασε τις αλυσίδες με τη ριζοσπαστική και σχεδόν βίαιη αντίδραση στον βρετανικό συντηρητικό κινηματογράφο των λογοτεχνικών μεταφορών, των λιμναζόντων νερών, του ακαδημαϊκού ύφους. Ταυτόχρονα, όμως, με το πέρασμα του χρόνου και ένας ηθοποιός που καταξιώθηκε και σε ταινίες ευρείας κλίμακας, ακόμη και του εμπορικού κινηματογράφου, λαμβάνοντας θέση, πολλές φορές και πίσω από τον πρωταγωνιστή ή την πρωταγωνίστρια, για να στηριχθεί πάνω του το οικοδόμημα μίας ταινίας. Ο Φίνεϊ, με τις ερμηνείες του θα μείνει στην ιστορία του παγκόσμιου κινηματογράφου, παρότι δεν κέρδισε ποτέ το Όσκαρ αν και είχε προταθεί πέντε φορές. Δεν είναι, άλλωστε, η πρώτη φορά που η Αμερικάνικη Ακαδημία αγνοεί έναν μεγάλο ηθοποιό ή που τιμωρεί έναν αντίθετο χαρακτήρα.

Αυτό, όμως, έχει μικρή σημασία γιατί ο Άγγλος ηθοποιός, με την ταπεινή καταγωγή, τον εκρηκτικό χαρακτήρα, τις πάμπολλες ασωτίες του και το ασυμβίβαστο πνεύμα του, θα προκαλούσε πάντα μία γοητευτική ανυπομονησία στους θαυμαστές του, περιμένοντας να τον δουν να εισβάλλει σε μια ταινία, ακόμη και ως δευτεραγωνιστής.

Ο Άλμπερτ Φίνεϊ, είχε την άνεση, για την ακρίβεια το χάρισμα, να εκτείνεται σε τεράστια γκάμα χαρακτήρων, να παίζει με το κύρος του και βεβαίως να καθλώνει στο πέρασμά του τα πάντα, με τη βροντώδη φωνή του, τα αστραφτερά του μάτια, το μεγάλο στόμα που στολιζόταν από τα σαρκώδη χείλια του. Ένας τεράστιος ηθοποιός που υπηρέτησε όλα σχεδόν τα κινηματογραφικά είδη, πέρα από το νέο βρετανικό κύμα, για το οποίο υπήρξε εκτός από ερμηνευτής του και χορηγός του, βοηθώντας οικονομικά νέους αναδυόμενους - και στη συνέχεια σπουδαίους - σκηνοθέτες.

Συμπληρώνοντας πέντε χρόνια από τον θάνατό του (7 Φεβρουαρίου 2019), θα θυμηθούμε την πορεία του στον κινηματογράφο, αλλά και την ατάσθαλη ζωή του και φυσικά τις καλύτερες ερμηνείες του, που σημάδεψαν τους σινεφίλ και άλλαξαν καθοριστικά τον μεταπολεμικό βρετανικό κινηματογράφο.

Ο Άλμπερτ Φίνεϊ γεννήθηκε στις 9 Μαΐου του 1936 στο εργατικό Σάλφορντ, στα περίχωρα του Μάντσεστερ και ήταν γιος ενός πράκτορα στοιχημάτων - τι σύμπτωση, το ίδιο επάγγελμα με τον πατέρα του στενού φίλου του Πίτερ Ο'Τουλ. Δεν ήταν όμως τόσο φτωχός, αν και υπήρξε «άγριο νιάτο», κάτι που του έδωσε αργότερα την άνεση του μπροστάρη στο free cinema. Θα σπουδάσει, μαζί με τον Πίτερ Ο' Τουλ και τον Άλαν Μπέιτς, στη Royal Academy of Dramatic Arts, απ' όπου θα αποκομίσει τις βάσεις της υποκριτικής και στη συνέχεια ενός πετυχημένου σαιξπηρικού ηθοποιού, πριν πατήσει το πόδι του στα κινηματογραφικά πλατό.

Η ΒΟΜΒΑ ΤΟΥ... FREE CINEMA

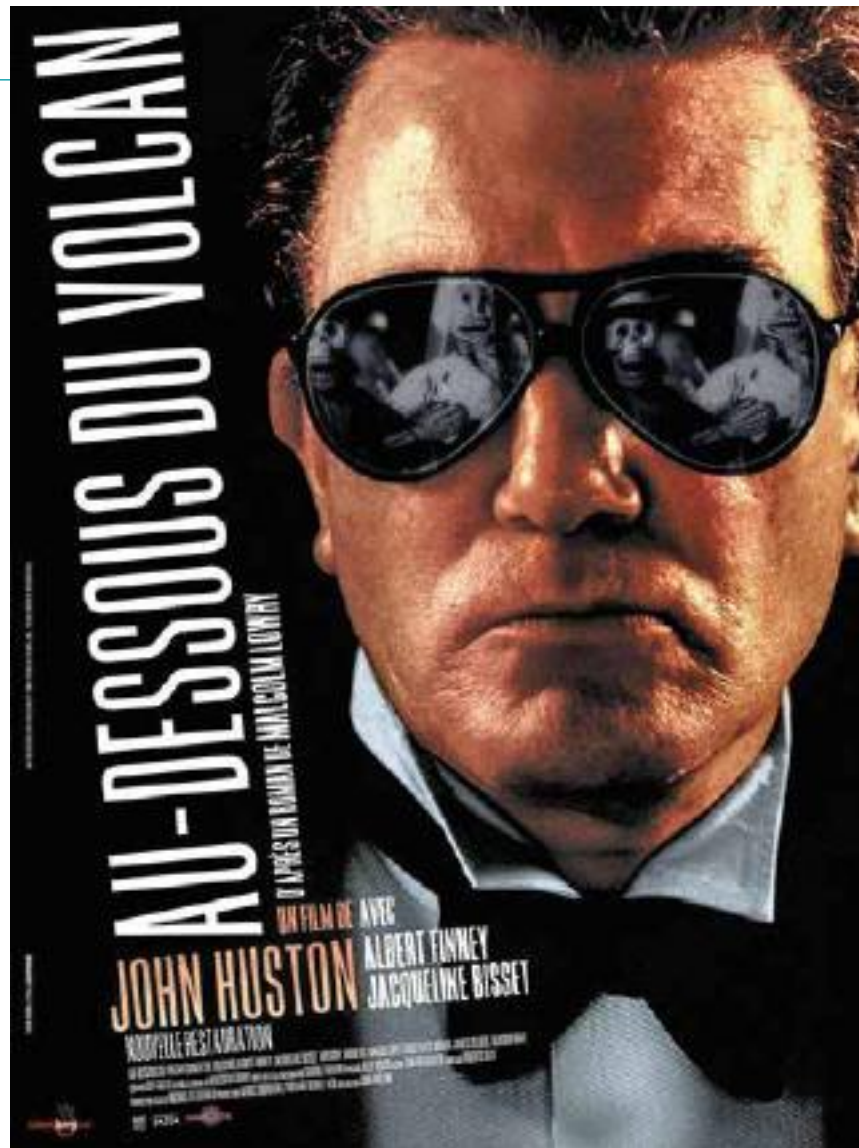
Θα κάνει το κινηματογραφικό του ντεμπούτο το 1960, καθώς θα σκάσει σαν βόμβα δίπλα σε έναν θρύλο εν ζωή, τον Λόρενς Ολιβιέ, στο υπέροχο δραματικό μιούζικαλ «Entertainer» του Τόνι Ρίτσαρντσον, με τον οποίο είχαν συνεργαστεί νωρίτερα και στο θέατρο. Λίγους μήνες μετά θα πρωταγωνιστήσει για πρώτη φορά στο αριστουργηματικό ντεμπούτο του Κάρελ Ράιζ «Σάββατο Βράδυ, Κυριακή Πρωί», το οποίο όρισε το ύφος του νέου κύματος. Ένα συγκλονιστικό δράμα στο οποίο ο Φίνεϊ ενσαρκώνει με μοναδική ένταση και ρεαλισμό τον χαρακτήρα του οργισμένου νεαρού εργάτη, αποσπώντας και ένα βραβείο BAFTA. Τρία χρόνια μετά και πάλι υπό την καθοδήγηση του Ρίτσαρντσον, του εμβληματικού σκηνοθέτη του free cinema, θα πρωταγωνιστήσει στο «Tom Jones», δίνοντάς του την ευκαιρία να αποδείξει το εύρος του ταλέντου του και να μπει για πρώτη φορά στη λίστα των υποψηφίων για Όσκαρ, υποδυόμενος έναν καλόκαρδο νεαρό άντρα, που ρίχνεται με πάθος στις χαρές της ζωής.

ΚΑΙ ΣΚΡΟΥΤΖ ΚΑΙ ΠΟΥΑΡΟ

Το 1967 θα πρωταγωνιστήσει δίπλα στην Όντρεϊ Χέμπφορντ στην έξοχη δραματική κομεντί «Δύο για το Δρόμο», σε σκηνοθεσία Στάνλεϊ Ντόνεν, ενώ έπειτα από αρκετές καλές παρουσίες, θα παίξει το 1970 στον πιο διάσημο «Σκρουτζ» του σινεμά, κρατώντας τον ομώνυμο ρόλο. Για να έρθει το 1974 και να κάνει μία από τις πλέον εμπορικές επιτυχίες του, πρωταγωνιστώντας ως Ηρακλής Πουαρό, στην ταινία μυστηρίου «Εγκλημα στο Οριάν Εξπρές», παισιωμένος από ένα πρωτοκλασάτο καστ, από Λορίν Μπακόλ, Ίνγκριντ Μπέργκμαν και Βανέσα Ρεντγκρέιβ μέχρι Σον Κόνερι, Τζον Γκίλγουντ και Άντονι Πέρκινς και σε σκηνοθεσία του μεγάλου μάστορα Σίντνεϊ Λιούμετ.

ΤΑ ΠΟΤΑ ΚΑΙ Η ΠΑΛΙΟΠΑΡΕΑ

Ο Άλμπερτ Φίνεϊ, που δεν σνόμπαρα ποτέ τις ταινίες για το ευρύ κοινό, θα έχει μια άστατη

ΜΕ ΤΟΝ ΤΖΟΝ ΧΙΟΥΣΤΟΝ

Μπαίνοντας στη λίστα με τα πιο καυτά ονόματα του σινεμά, θα γίνει περιζήτητος και στο Χόλιγουντ, στο οποίο δεν θα αρνηθεί να δώσει λίγο από το πηγαίο υποκριτικό του ταλέντο. Δεκάδες οι αξιομνημόνευτοι ρόλοι του, είτε στο Χόλιγουντ είτε στη χώρα του. Τι να πρωτοθυμηθεί κανείς; Ας σταθούμε μόνο στην παραγνωρισμένη και υποτιμημένη δραματική περιπέτεια του Τζον Χιούστον «Κάτω από το Ηφαίστειο», που γυρίστηκε το 1984 στο, αγαπημένο του σκηνοθέτη, Μεξικό. Ο Φίνεϊ θα παραδώσει την απόλυτη σπαρακτική ερμηνεία, για έναν Βρετανό διπλωμάτη, που βρίσκεται στα κάτω του, ενός συντετριμμένου και αυτοκαταστροφικού άνδρα που δεν μπορεί να αντέξει την απώλεια της γυναίκας που αγάπησε, αλλά και τα νέα ήθη, τη φαιδρότητα της εποχής και αποφασίζει να προχωρήσει κατ' ευθείαν πάνω στο θάνατο. Ο Φίνεϊ μπορεί να κάνει για μια ακόμη φορά το Όσκαρ, αλλά θα μείνει για πάντα στη μνήμη όλων των σινεφίλ με την αφοπλιστικά συνταρακτική ερμηνεία του, που εξαφανίζει οποιονδήποτε άλλο ηθοποιό, οτιδήποτε υπάρχει στα υπέροχα πλάνα του Χιούστον.

ζωή, θα πει όσα δεν κατάφερε ούτε ο Τζον Χιούστον, θα αποτελέσει μέρος της περιφημής παρέας των «εντιμότατων φίλων» Πίτερ Ο' Τουλ, Ρίτσαρντ Μπάρτον, Ρίτσαρντ Χάρις και Όλιβερ Ριντ, γνωστής και ως «rat pack», που οι τρέλες της θα ξαφνιασουν ακόμη και τους μυημένους. Θα παντρευτεί τρεις φορές, μεταξύ των οποίων και τη διάσημη ηθοποιό Ανούκ Εμέ, θα αποκτήσει ένα γιο, από τον πρώτο του γάμο, ενώ θα αρνηθεί οποιαδήποτε τιμή από το Βρετανικό Στέμμα,

το οποίο δεν εκτίμησε ποτέ. Θα ανακαλύψει ότι πάσχει από καρκίνο στο νεφρό το 2001, ενώ έπειτα από οχτώ χρόνια θα αφήσει την τελευταία του πνοή, ταλαιπωρημένος από την ασθένεια. Αφήνοντας πίσω του μια βαριά ερμηνευτική κληρονομιά, την ατίθαση προσωπικότητά του, το βλοσυρό βλέμμα του προς τα «καθάρματα» που βρίσκονται δίπλα μας. Και συναντώντας, εκεί που πήγε, την παλιοπαρέα ίσως και καλύτερα ποτά...

ΑΠΕ-ΜΠΕ

Ο Άλμπερτ Φίνεϊ, είχε την άνεση, για την ακρίβεια το χάρισμα, να εκτείνεται σε τεράστια γκάμα χαρακτήρων, να παίζει με το κύρος του και βεβαίως να καθλώνει στο πέρασμά του τα πάντα, με τη βροντώδη φωνή του, τα αστραφτερά του μάτια, το μεγάλο στόμα που στολιζόταν από τα σαρκώδη χείλια του. Ένας τεράστιος ηθοποιός που υπηρέτησε όλα σχεδόν τα κινηματογραφικά είδη, πέρα από το νέο βρετανικό κύμα, για το οποίο υπήρξε εκτός από ερμηνευτής του και χορηγός του, βοηθώντας οικονομικά νέους αναδυόμενους - και στη συνέχεια σπουδαίους - σκηνοθέτες.

ΠΑΡΙΣΙ 2024:

Οι αριθμοί των Ολυμπιακών Αγώνων

Σχεδόν 9 δισεκατομμύρια ευρώ σε προϋπολογισμό μέχρι σήμερα, ένα δισεκατομμύριο θεατές αναμένεται να παρακολουθήσουν την τελετή έναρξης, 13 εκατομμύρια γεύματα, 30.000 αστυνομικοί και εθελοντές και 10.500 αθλητές: οι αριθμοί των Ολυμπιακών Αγώνων του Παρισιού (26 Ιουλίου-11 Αυγούστου) φέρνουν... ζάλη.

ΑΘΛΗΤΕΣ

Θα είναι 10.500, οι περισσότεροι από τους οποίους θα μείνουν στο Ολυμπιακό χωριό που βρίσκεται στα βόρεια προάστια του Παρισιού, στο Σεν Ντενί. Θα αγωνιστούν σε 32 αθλήματα συμπεριλαμβανομένων τεσσάρων επιπλέον αθλημάτων (σέρφινγκ, αναρρίχηση, σπάσιμο, σκέιτμπορντ).

ΘΕΑΤΕΣ

Περισσότεροι από 15 εκατομμύρια αναμένονται για τους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς Αγώνες. Σύμφωνα με προβλέψεις του τουριστικού γραφείου του Παρισιού, περίπου το 12% (σχεδόν 2 εκατομμύρια) θα προέρχεται από το εξωτερικό, συμπεριλαμβανομένων πολλών Βρετανών και Αμερικανών.

Για την Τελετή Έναρξης στον Σηκουάνα, εκτιμάται ότι 100.000 θεατές θα έχουν πληρώσει την θέση τους για να καθίσουν στις κάτω αποβάθρες. Παράλληλα, ο αριθμός των θεατών στις υψηλές εξέδρες, όπου αναμένονται πολλές εκατοντάδες χιλιάδες άτομα, δεν έχει ακόμη προσδιορισθεί.

Για την τελετή έναρξης στον Σηκουάνα, 100.000 θεατές έχουν πληρώσει τη θέση τους για να καθίσουν στις κάτω αποβάθρες. Από την άλλη, ο αριθμός των θεατών στις ψηλές εξέδρες – αρκετές εκατοντάδες χιλιάδες άτομα – δεν έχει ακόμη καθορισθεί.

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ

Εισιτήρια που θεωρούνται πολύ ακριβά από ορισμένους πωλήθηκαν μεταξύ 24 και 2.700 ευρώ για την τελετή έναρξης. Περίπου 7,6 από τα 10 εκατομμύρια εισιτήρια που κυκλοφόρησαν έχουν ήδη βρει αγοραστές.

PARIS2024.ORG

ΘΕΑΤΕΣ

Σχεδόν ένα δισεκατομμύριο θα μπορούσαν να παρακολουθήσουν το θέαμα της τελετής έναρξης, όπου περίπου εκατό σκάφη που θα πλέουν στον Σηκουάνα θα μεταφέρουν ξένες αντιπροσωπείες.

ΑΣΦΑΛΕΙΑ

30.000 αστυνομικοί και χωροφύλακες, ενισχυμένοι με 15.000 στρατιώτες. Μεταξύ 17.000 και 22.000 ιδιωτικοί πράκτορες ασφαλείας αναμένονται επίσης για τους Ολυμπιακούς χώρους και τις ζώνες φιλάθλων.

ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ

Θα υπάρχουν 30.000 εθελοντές για να καλωσορίσουν, να ενημερώσουν και να εγκαταστήσουν θεατές, αλλά και αθλητές ή να βοηθήσουν σε περίπου 6.000 ελέγχους αντιντόπινγκ που θα πραγματοποιηθούν κατά τη διάρκεια των Αγώνων.

ΓΕΥΜΑΤΑ

Θα σερβιριστούν συνολικά 13 εκατομμύρια γεύματα, συμπεριλαμβανομένων των σνακ, με την υπόσχεση ότι το 80% των τροφίμων θα παράγεται στη Γαλλία. Στη λίστα και 3 εκατομμύρια μπανάνες!

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ

Αυτή τη στιγμή είναι 8,8 δισ. ευρώ, αλλά ο συνολικός λογαριασμός θα γίνει γνωστός μόνο μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Σύμφωνα με πρόβλεψη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, συνολικά θα μπορούσαν να διατεθούν 3 δισεκατομμύρια ευρώ δημόσιο χρήμα για τους Αγώνες.

ΤΙΜΗ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΥ ΜΕΤΡΟ

Από 20 Ιουλίου έως 8 Σεπτεμβρίου θα αυξηθεί στα 4 ευρώ το ένα, έναντι 2,10 ευρώ που είναι σήμερα. Θα κοστίζει 16 ευρώ για ημερήσιο πάσο και 70 ευρώ για εβδομαδιαίο πάσο.